

Notatka ze spotkania Podzespołu do spraw rynku pracy i aktywności społecznej w dniu 11 lutego 2009

Termin: 11 lutego 2009 (środa), godz. 10:00 – 13.00

Miejsce: Kancelaria Prezesa Rady Ministrów

Spotkaniu przewodniczyła: Pani Minister Elżbieta Radziszewska, Pełnomocnik Rządu do spraw Równego Traktowania

Osoby uczestniczące w spotkaniu:

1. Bielicka-Malinowska Barbara, Europejska Unia Kobiet
2. Błaszczyk Karolina, Fundacja Świętego Mikołaja
3. Ebert Ewa Monika, Stowarzyszenie Rodziców TU
4. Jankowska Maria, Polski Związek Kobiet Katolickich
5. Krzekotowska Krystyna, Stowarzyszenie Obywatelskich Inicjatyw
6. Kubiak Piotr, Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej (gość)
7. Mirska Beata, Stowarzyszenie Damy Radę
8. Elżbieta Przychodzeń, Demokratyczna Unia Kobiet
9. Siekacz Ewa, Kwiat kobiecości
10. Szubińska Bożena, Rada do Spraw Kobiet w Siłach Zbrojnych RP
11. Waluś Monika, Stowarzyszenie Amicta Sole
12. Wieczorkowska Anna, Kwiat kobiecości
13. Żakowicz Olga, Fundacja Kobiety dla Kobiet

oraz Beata Balińska i Magdalena Gryzko, Biuro Pełnomocnika Rządu do spraw Równego Traktowania.

Główne tematy spotkania:

1. Cele i zadania Podzespołu ds. rynku pracy i aktywności społecznej
2. Prezentacja wyników badań „Macierzyństwo a praca zawodowa kobiet”, MillwardBrown SMG/KRC na zlecenie Fundacji Świętego Mikołaja
3. Problemy w zakresie sytuacji kobiet na rynku pracy i w przestrzeni aktywności społecznej
4. Ustalenie najbliższych działań Podzespołu

Przebieg spotkania:

Ad. 1. Cele i zadania Podzespołu ds. rynku pracy i aktywności społecznej

Przedstawicielka Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania, p. Magdalena Gryszko, przedstawiła propozycję celów i zadań Podzespołu ds. rynku pracy i aktywności społecznej.

Ogólny cel Podzespołu, jakim jest przeciwdziałanie dyskryminacji kobiet na rynku pracy i w przestrzeni społecznej, ma być realizowany poprzez podjęcie przez Podzespół następujących zadań:

Zadania podzespołu:

- 1) bieżąca analiza sytuacji w obszarze równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy i w przestrzeni społecznej;
- 2) monitorowanie realizacji zapisów Kodeksu pracy w zakresie równości szans kobiet i mężczyzn i przeciwdziałania dyskryminacji;
- 3) wypracowanie opinii w obszarze przeciwdziałania dyskryminacji kobiet i mężczyzn na rynku pracy i w przestrzeni społecznej;
- 4) wypracowanie opinii w odniesieniu do Uwag Końcowych Komitetu ONZ do spraw Eliminacji Wszelkich Form Dyskryminacji Kobiet dotyczących Polski;
- 3) wypracowanie propozycji kampanii społecznych, edukacyjnych i informacyjnych

w obszarze równości szans kobiet i mężczyzn na rynku pracy i w przestrzeni społecznej do zaprezentowania poszczególnym ministerstwom.

Uczestniczki spotkania zostały poproszone o uwagi i propozycje dot. zaproponowanych celów i zadań Podzespołu. Uwag nie zgłoszono. Uczestniczki przychyliły się do zaproponowanych celów i zadań Podzespołu. Uczestniczki zgodziły się, że kluczowym zadaniem jest obecnie wypracowanie przez Podzespół wspólnych postulatów w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji kobiet na rynku pracy i aktywności społecznej.

Ustalono, że wypracowana i zaakceptowana przez organizacje członkowskie Podzespołu lista będzie upowszechniona, przesłana właściwym ministerstwom i mediom.

Przedstawicielka Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania, p. Beata Balińska, przypomniała o przedstawionej podczas spotkania Zespołu do spraw przeciwdziałania dyskryminacji kobiet 18 grudnia 2008 r. inicjatywie ogłoszenia roku 2009 - Rokiem Zdrowia Kobiety. Powtórzona została prośba do organizacji członkowskich, ze szczególnym uwzględnieniem stowarzyszenia Amazonki i Kwiat kobiecości o przedstawienie propozycji i harmonogramu działań w ramach planowanego na rok 2009 - Roku Zdrowia Kobiety. Przedstawicielka Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania potwierdziła, że członkinie Podzespołu będą informowane o działaniach podejmowanych w ramach Roku Zdrowia Kobiety.

Ad.2. Prezentacja wyników badań „Macierzyństwo a praca zawodowa kobiet”, MillwardBrown SMG/KRC na zlecenie Fundacji Świętego Mikołaja, 2006 r.

Pani Karolina Błaszczyk, Koordynatorka Projektu z ramienia Fundacji Świętego Mikołaja, zaprezentowała wyniki badań zrealizowanych na zlecenie Fundacji Świętego Mikołaja przez Instytut MillwardBrown SMG/KRC w 2006 r.

Skrót prezentacji:

We wrześniu i październiku 2006 roku Instytut Badania Opinii Społecznej i Rynku Millward Brown SMG/KRC przeprowadził na zlecenie Fundacji Świętego Mikołaja badania społeczne dotyczące sytuacji zawodowej matek małych dzieci.

Głównym celem badan była diagnoza sytuacji matek na rynku pracy oraz zebranie materiałów do kampanii społecznej mającej na celu zwrócenie uwagi społeczeństwa na sytuację pracujących matek.

Program badawczy składał się ze wstępnej fazy jakościowej oraz badan ilościowych przeprowadzonych metodą badań ankieterskich na reprezentatywnej próbie 1000 osób.

Faza ilościowa składała się z trzech rodzajów badań:

1. Omnibus
2. Sondaż 'Matki'

Wybrane wyniki badań:

1. Co piąta kobieta odkłada urodzenie dziecka w obawie przed utratą pracy.
2. Prawie jedna trzecia pracujących kobiet obawia się, że gdyby zaszła w ciążę, miałaby problemy w pracy. Szczególnie dotyczy to kobiet z wykształceniem podstawowym i zasadniczym (ponad 50%).
3. Co 7 kobieta twierdzi, że odwlekała poinformowanie szefa o ciąży. Powodem był strach przed zwolnieniem.
4. Kobiety pytane o reakcję pracodawcy na informację o ciąży stwierdzają najczęściej, pracodawcy na informację o ciąży reagowali pozytywnie, w tym mówiąc, że miejsce pracy będzie czekało ona kobietę (57%) lub neutralnie. O bezpieczeństwie miejsca pracy najrzadziej były zapewniane kobiety w wieku 18-25 lat (36%) oraz pracownice handlu i usług (40%).
5. Groźba zwolnienia była sugerowana co 8 informującej pracodawcę o ciąży kobiecie, z czego w ponad połowie przypadków groźba ta została faktycznie spełniona

(po zakończeniu urlopu macierzyńskiego kobieta została zwolniona lub zmuszona do odejścia).

6. 40% kobiet uważa, że nie otrzymały w związku z ciążą i macierzyństwem wsparcia jakiego oczekiwały od swoich szefów.
7. Najczęstszą formą szykan związanych z ciążą są ostrzeżenia przed chodzeniem na zwolnienia lekarskie. Pracodawcy przyznają się, że ostrzeżenia takie zdarzają się często lub czasami w 13% firm, najczęściej przyznają się do tego w małych firmach prywatnych 17%).
8. W blisko 8% firm szefowie przyznają, że zawsze lub często daje się kobietom do zrozumienia, że powinny albo same zrezygnować z pracy, albo że zostaną zwolnione po porodzie.

Więcej w załączonym pliku.

Ad.3. Problemy w zakresie sytuacji kobiet na rynku pracy i w przestrzeni aktywności społecznej

Podczas spotkania organizacje członkowskie przedstawiły następujące problemy w zakresie sytuacji kobiet na rynku pracy i w przestrzeni aktywności społecznej:

1. Problem dyskryminacji matek na rynku pracy w Polsce
Organizacje członkowskie wskazują, że dyskryminacja matek na rynku pracy w Polsce jest główną przyczyną b. niskiego wskaźnika dzietności w Polsce (przedostatnie miejsce w Europie). Organizacje członkowskie podkreślają, że wdrażanie rozwiązań umożliwiających efektywne godzenie życia zawodowego z prywatnym jest kluczowym warunkiem skutecznej walki z problemem demograficznym w Polsce.
2. Szczególnie trudna sytuacja kobiet na terenach wiejskich
p. Monika Ebert, Prezes Stowarzyszenia Rodziców TU

Stowarzyszenie Rodziców TU poinformowało, że otrzymało fundusze unijne na realizację projektu dot. ośrodków edukacyjnych dla rodziców na terenach wiejskich

2. Niewystarczająca profilaktyka raka szyjki macicy w Polsce

*p. Ewa Siekacz i p. Anna Wieczorkowska, członkiniea stowarzyszenia Kwiat
Kobiecości*

Stowarzyszenie Kwiat kobiecości poinformowało, że realizuje akcję „Kobiety dla Kobiet”, w ramach której w urzędach miasta prowadzone są działania w zakresie profilaktyki raka szyjki macicy.

3. Problem dyskryminacji kobiet w ciąży, kobiet wychowujących dzieci oraz mężatek zatrudnionych w firmach rodzinnych w zakresie ZUS

*problem zgłoszony przez kilka organizacji, podkreślony jako jeden z priorytetowych dla
Podzespołu.*

4. Niski udział kobiet w armii Rzeczypospolitej Polskiej – 1%, co stanowi najniższy procent kobiet w armiach Natowskich

*5. Problem braku gwarancji powrotu na równorzędne stanowisko po urlopie
wychowawczym dla kobiet w wojsku.*

*komandor Bożena Szubińska, Rada ds. Kobiet w Siłach Zbrojnych Rzeczypospolitej
Polskiej*

6. Sprzeczny z godnością ludzką, podważający kompetencje i autorytet kobiet na rynku pracy wizerunek kobiety w reklamie

p. Monika Waluś, prezeska stowarzyszenia Amicta Sole

Podkreślono, że bez działań na rzecz zwalczania podważającego kompetencje i autorytet kobiet na rynku pracy wizerunku kobiety w reklamie, skuteczność kampanii społecznych, znajdujących się w szerszym kontekście seksistowskiego i dyskryminującego wizerunku kobiety w reklamie, będzie ograniczona. Pani Monika Walu, Prezeska stowarzyszenia Amicta Sol, wyraziła chęć przedstawienia dobrych praktyk wybranych krajów unijnych w ww. obszarze.

7. Problem niskiego zastosowania w Polsce elastycznych form zatrudnienia
p. Olga Żakowicz, prezes Fundacji Kobiety dla Kobiet
8. Problem błędnej weryfikacji organizacji otrzymujących środki na realizację projektów z Europejskiego Funduszu Społecznego
problem zgłoszony przez kilka organizacji
9. Problem wykluczającej kobiety po urlopach macierzyńskich i wychowawczych definicji stażysty w rozporządzeniu ministra gospodarki i pracy z dnia 24 sierpnia 2004 roku w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu
10. Problem niewłaściwych zapisów w ustawie o spółdzielniach socjalnych w kontekście kryzysu ekonomicznego i ochrony kobiet
11. Problem niewystarczającego wsparcia przez Państwo centrów integracji społecznej
12. Problem zwalniania z pracy kobiet po leczeniu raka piersi
Stowarzyszenie Amazonek

13. Potrzeba skierowanych do pracodawców kampanii pozytywnych dot. korzyści płynących w równouprawnienia kobiet i mężczyzn na rynku pracy

Potrzeba zgłoszona przez kilka organizacji. P. Beata Balińska z Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania przypomniała, że dobrą praktyką w tym obszarze był nagrodzony m.in. przez Komisję Europejską projekt i kampania społeczna Gender Index „Równi w pracy. To się opłaca”. Organizacje członkowskie wskazały również potrzebę kampanii promujących aktywne ojcostwo i budujących pozytywny wizerunek ojca zajmującego się dzieckiem (dobra praktyka kampanii w Niemczech). Wskazano, że dla skutecznych działań na rzecz równouprawnienia kobiet i mężczyzn na rynku pracy konieczne jest jednoczesne promowanie partnerskiego modelu rodziny i aktywnego ojcostwa.

Ustalenia:

1. Opracowanie postulatów Podzespołu w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji kobiet na rynku pracy i aktywności społecznej

Ustalono, że Podzespół ds. rynku pracy i aktywności społecznej będzie dążyć do wypracowania wspólnej listy kluczowych postulatów w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji kobiet na rynku pracy i w przestrzeni aktywności społecznej. Wypracowana i zaakceptowana przez organizacje członkowskie Podzespołu lista będzie upowszechniona, przesłana właściwym ministerstwom i mediom.

W związku z tym ustalono, że każda organizacja prześle do Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania na adres mgryszko@kprm.gov.pl i bbalina@kprm.gov.pl przed kolejnym spotkaniem Podzespołu (marzec 2009) najważniejsze postulaty organizacji w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji kobiet na rynku pracy i w przestrzeni aktywności społecznej, z zaznaczeniem 2 priorytetowych postulatów. Opis postulatów zawierał będzie:

- a) krótkie opis problemu,
- b) cel proponowanej zmiany,
- c) działania, które muszą być podjęte dla realizacji postulatu,
- d) dostrzegane bariery na drodze do realizacji postulatu.

2. Zebranie i upowszechnienie wśród organizacji członkowskich Podzespołu najnowszych ekspertyz, rekomendacji, wyników badań dot. sytuacji kobiet na rynku pracy i w przestrzeni aktywności społecznej

Ustalono, że Podzespół ds. rynku pracy i aktywności społecznej zbierze i opracuje na potrzeby prac Zespołu ds. przeciwdziałania dyskryminacji kobiet najnowsze ekspertyzy, rekomendacje, badania dot. sytuacji kobiet na rynku pracy i w przestrzeni aktywności społecznej.

W związku z tym ustalono, że organizacje członkowskie Podzespołu prześlą do Biura Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania na adres mgryszko@kprm.gov.pl i bbalinska@kprm.gov.pl przed kolejnym spotkaniem Podzespołu (marzec 2009) ekspertyzy, rekomendacje, wyniki badań dot. sytuacji kobiet na rynku pracy i w przestrzeni aktywności społecznej z lat 2006-2008. Przesłane przez organizacje materiały będą przez Biuro Pełnomocnika Rządu ds. Równego Traktowania zebrane i przekazane wszystkim organizacjom członkowskim Zespołu ds. przeciwdziałania dyskryminacji kobiet przy Biurze Pełnomocnika Rządu ds. równego traktowania i wykorzystywane w pracach Zespołu

3. Opracowanie listy pytań do ZUS, MRR, MPiPS i UKIE w zakresie zagadnień dot. prac Podzespołu

Ustalono, zgodnie z oczekiwaniem przedstawionym podczas spotkania, zaproszenie na najbliższe, marcowe spotkanie Podzespołu przedstawicieli/przedstawicielek MRR, ZUS i MPiPS. Zaproszenie przedstawiciela/przedstawicielki ZUS wiąże się ze wskazaniem podczas spotkania Podzespołu problemu dyskryminacji kobiet w zakresie ZUS, ze szczególnym uwzględnieniem

a) dyskryminacji przez ZUS kobiet w ciąży, kobiet wychowujących dzieci (m.in. państwo płaci składkę emerytalną za kobietę, która rodzi dziecko po podjęciu pracy, a nie płaci składki emerytalnej za kobietę, która rodzi dziecko nie będąc zatrudnioną) oraz

b) dyskryminacji mężatek zatrudnionych w firmach rodzinnych.

Ustalono, że w związku z sugestią wyrażoną podczas spotkania Podzespołu dot. dyskryminacji w przypadku elastycznych form zatrudnienia

c) do MPiPS skierowana zostanie prośba o dokonanie analizy porównawczej kosztów pracy i opodatkowania w przypadku elastycznych form zatrudnienia oraz

d) wykluczającej kobiety po urlopach macierzyńskich i wychowawczych definicji stażysty w rozporządzeniu ministra gospodarki i pracy z dnia 24 sierpnia 2004 roku w sprawie szczegółowych warunków odbywania stażu

e) w związku ze zgłaszanym problemem nieprawidłowej weryfikacji organizacji do realizacji projektów ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego – wybór organizacji niekompetentnych w przedmiotowym zakresie, nie mających doświadczenia we współpracy z grupą docelową projektu, co skutkuje błędami w realizacji projektów i nieumiejętnością dotarcia do grup docelowych, ustalono skierowanie pisma do MRR dot. ww. problemu. Część organizacji członkowskich Podzespołu rekomenduje udział w gremiach opiniujących organizacji pozarządowych.

f) w związku z problemem podważającego kompetencje i autorytet kobiet na rynku pracy wizerunku kobiety w reklamie, do UKIE skierowane zostanie zapytanie dot. dobrych praktyk krajów UE w ww. obszarze.

Zgłoszony został również postulat zaproszenia na spotkanie Podzespołu przedstawicielki związków pracodawców.

Ustalono, że organizacje członkowskie prześlą przed kolejnym spotkaniem Podzespołu swoje pytania do MRR i ZUS na adres mgryszko@kprm.gov.pl i bbalinska@kprm.gov.pl. Przesłane pytania Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania przekaże MRR i ZUS przed spotkaniem.

4. Harmonogram spotkań Podzespołu

Ustalono, że Podzespół będzie spotykał się raz w miesiącu. Kolejne spotkanie Podzespołu zostało wstępnie ustalone na 11 marca 2009 roku – do potwierdzenia.

Ustalono, że między spotkaniami Podzespół będzie komunikował się drogą mailową.

Komunikację koordynować będzie Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania.

Załączniki:

- 1. Prezentacja badań „Macierzyństwo a praca zawodowa kobiet” , MillwardBrown SMG/KRC na zlecenie Fundacji Świętego Mikołaja*
- 2. Otrzymane do dnia 18 lutego 2009 r. postulaty organizacji członkowskich Podzespołu w zakresie przeciwdziałania dyskryminacji kobiet na rynku pracy i w przestrzeni aktywności społecznej (Polski Związek Kobiet Katolickich, Rada ds. Kobiet w Siłach Zbrojnych RP, Stowarzyszenie Amazonek)*

Opracowanie notatki: Magdalena Gryszko, Biuro Pełnomocnika Rządu do Spraw Równego Traktowania, Warszawa, 18 lutego 2009 r.